

Onderwerp: vertaling fatwa Sheikh dr. Balafrej inzake omgang met het corona-virus

Datum: 16 maart 2020

In de naam van Allah, de meest Barmhartige, de meest Genadevolle.
Vrede en zegeningen van Allah zijn met de beste der boodschappers, zijn familie en al zijn metgezellen.

Voorts,

Epidemieën, ziekten, tragediën en rampen zijn een voorbeschikking van Allah. Onze pure religie leert ons om te geloven in de voorbeschikking, zowel in het goede als het kwade daarvan. Dit behoort tot de pilaren van het geloof. Daarnaast zijn wij opgedragen om voorzorgsmaatregelen te nemen om ondergang of schade die zeker of hoogstwaarschijnlijk is, te voorkomen. Allah zegt (interpretatie van de betekenis): **“en stort jullie zelf niet in de ondergang”**, ook zegt Allah (interpretatie van de betekenis): **“En dood jullie zelf niet. Zeker, Allah is Meest Genadevol voor jullie.”**

Tot deze voorzorgsmaatregelen behoort de basisregel die voortkomt uit de levenswijze van de profeet (vrede zij met hem), dat de zieken en de gezonden geen omgang met elkaar dienen te hebben. Allah heeft de omgang met elkaar een reden laten zijn voor het over kunnen brengen van de ziekte met Zijn wil. De profeet (vrede zij met hem) heeft gezegd (een vertaling van de overlevering): *“Breng de zieke niet bij de gezonde”* d.w.z. laat de eigenaar van zieke kamelen deze niet brengen bij de gezonde kamelen. Dit, omdat Allah heeft bepaald dat in het mengen met elkaar de ziekte overgedragen kan worden met Zijn wil.

In een situatie waarbij angst voor ziekte bestaat, heeft de Wetgever bepaalde regels gemaakt die de geleerden *‘arbaab addaroeraat’* noemen. Het uitgangspunt hierbij is dat men kiest voor vrijstellingen in plaats van verplichtingen. Zoals een persoon die bang is voor een vijand en daardoor het gezamenlijke gebed laat en thuis het gebed verricht. Ook zoals bij regen dat de persoon thuis bidt. En wanneer iemand bang is om zichzelf in ondergang te storten door de verplichte rituele wassing te verrichten, dan laat hij deze verplichte wassing en voldoet de reiniging met aarde (*tayyamoem*). Dit heeft Amr ibn ‘Aas (moge Allah tevreden met hem zijn) gedaan bij de slag van *dhaat as-salaasil* en zijn argument waren de woorden van Allah (interpretatie van de betekenis): **“En dood julliezelf niet.”** Hij gaf voorrang aan het beschermen van zijn leven. Dus wanneer een epidemie heerst en een ziekte verspreid is en de mensen getroffen zijn door tragediën, ziekten en rampen, dan heeft de islamitische wetgeving haar regels die berusten op de Koran, de levenswijze van de profeet (vrede zij met hem) en de stelregels die voortkomen uit deze twee bronnen.

Bij het oordeel om het vrijdaggebed en het gezamenlijke gebed te laten voor wie dit als een verplichting ziet, wordt er gekeken naar de mate van de epidemie en haar gevaar, en naar de hoge waarschijnlijkheid op besmetting en jezelf niet kunnen beschermen hiertegen. In deze situatie dient de moslim zichzelf niet te storten in de ondergang en heeft hij een geldige reden om het gezamenlijke gebed en het vrijdaggebed te laten. De moslim bidt dan in plaats van het vrijdaggebed, het dohr gebed (vier *raka’aat*) thuis. Ook is het mogelijk dat de mannen met hun gezinnen gezamenlijk thuis bidden.^[1]

Indien mogelijk zou het vrijdaggebed en het gezamenlijke gebed verricht kunnen worden met een klein aantal mensen die voorzorg treffen en die de richtlijnen volgen. Bijvoorbeeld de imam en de oproeper tot het gebed samen met een kleine groep, wanneer de specialisten het besmettingsrisico minimaal schatten. Er dient daarbij rekening gehouden te worden met het aantal mensen wat bij elkaar mag komen volgens de overheidsrichtlijnen^[2].

Wat verder helpt om dit oordeel te begrijpen is door te kijken naar de toestand van de mensen wat betreft hun manier van leven, zoals hoe zij zich gedragen op de markten en hoe zij hun manier van werken hebben ingericht in deze omstandigheden. Dit is een duidelijke maatstaf. Wanneer de manier van werken, winkelen en bijeenkomen op de markten normaal is en er verder geen noemenswaardig kwaad heerst, dan dient de moskee ook op de normale manier te functioneren. En wanneer de situatie ernstig is en er gevaar heerst en de mensen niet veilig zijn voor de epidemie, dan dienen ze niet samen te komen voor het vrijdaggebed en het gezamenlijke gebed. Dit ter bescherming van henzelf en in navolging van de regel om jezelf niet in de ondergang storten. Dit zijn zaken die beoordeeld worden en waar de geleerden gezamenlijk hun oordeel over vellen, dit is veiliger en beter voor een *fatwa*. Daarbij kennen de geleerden die woonachtig zijn in het desbetreffende land hun eigen omstandigheden het beste. De toestand kan per land en zelfs binnen een land per plaats verschillen.

Het is verder niet toegestaan voor wie besmet is met dit virus om onder de mensen te komen die niet besmet zijn. Dit heeft de profeet (vrede zij met hem) verboden, in de authentieke overlevering staat: *“Brenge de zieke niet bij de gezonde.”* Het is dus niet toegestaan voor een persoon die besmet is om naar de moskee te gaan en zich te mengen met de mensen met het argument dat hij graag het gebed verricht met de gemeenschap.

Wanneer de epidemie over het hele land heerst dan is het oordeel hetzelfde: geen vrijdaggebed en geen gezamenlijk gebed. Maar wanneer de epidemie niet over het hele land heerst en er plekken zijn waar de situatie niet ernstig en beangstigend is dan kunnen de moslims in die plekken het vrijdaggebed en het gezamenlijke gebed bidden.

Ik vraag Allah om Zijn woede en boosheid van ons weg te nemen en dat Hij de epidemie van ons verwijderd en dat hij ons allen, onze families en de moslims beschermt. Moge Allah Zijn schepping een snelle en nabije verlichting geven. Oh Allah weerhoudt Uw verlichting niet door hun zonden. Oh Allah Uw Genade is groter dan onze zonden, Oh Allah bestraf ons niet door onze zonden en door dat wij tekortkomen. Oh Allah bestraf ons niet door datgene wat de dwazen onder ons doen. Amien. Amien. Amien.

Sheikh dr. Zine Al-Abidine Balafrej
Hoogleraar islamitische wetenschappen aan de Hassan II universiteit in Casablanca, Marokko

Fatwa vertaald door het vertalersteam van de El-Feth moskee Tilburg

^[1] Noot van de vertalers: het is niet toegestaan om gezamenlijk thuis het Jummuha-gebed te verrichten.

^[2] Noot van dit vertalers: Vanwege de voorgeschreven richtlijn om 1,5 meter afstand te houden is het in de huidige situatie dus niet mogelijk om het gebed in de moskee te verrichten.